

Sygn. akt I ACa 25/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Joanna Kurpierz
Sędziowie :	SA Elżbieta Karpeta SO del. Gabriela Ott (spr.)
Protokolant :	Anna Wieczorek

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2014 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa J. W.

przeciwko Gminie (...)

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 29 października 2013 r., sygn. akt II C 401/13

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Katowicach, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 25/14

UZASADNIENIE

Powód domagał się zasądzenia na swoją rzecz od pozwanej Gminy 320.207,80 zł z ustawowymi odsetkami:

- od kwoty 106.735,80 zł od dnia 30 marca 2012 r.
- od kwoty 106.735 zł od dnia 29 czerwca 2002 r.
- od kwoty 106.735 zł od dnia 1 października 2002 r.

Domagał się również zasądzenia kosztów procesu wraz z kosztami zawiadzenia do próby ugodowej. W uzasadnieniu pozwu wskazał, że dochodzona kwota stanowi nadpłatę z tytułu wadliwej waloryzacji raty rocznej za 2002 r., należnej pozwanej z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. Termin płatności odsetek wynika z faktu uiszczenia opłaty w 2002 r. w trzech ratach.

Pozwana domagała się oddalenia powództwa w całości i zasądzenia kosztów procesu. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew podniosła, że opłaty zostały wyliczone prawidłowo i po stronie powoda nie istnieje żadna nadpłata z tytułu opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. Na rozprawie w dniu 15 października 2013 r. pozwana z ostrożności procesowej podniosła dodatkowo zarzut przedawnienia roszczenia.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 29 października 2013 r. Sąd Okręgowy oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 7.200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Swoje rozstrzygnięcie oparł na następujących ustaleniach.

W dniu 6 sierpnia 1997 r. powód wraz z pozwaną Gminą zawarł umowę oddania w użytkowanie wieczyste gruntu, który stanowiła działka nr (...) o pow. 61.885 m². W umowie tej wartość nieruchomości została określona na kwotę 4.000.000 zł, natomiast roczna opłata z tytułu użytkowania wieczystego wynosić miała 200.000 zł.

W dniu 16 marca 1998 r. Prezydent Miasta, na wniosek powoda orzekł o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntu - działki (...) w prawo własności. W decyzji ustalił również kwotę należną z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego gruntu w prawo własności w wysokości 200.000 zł, która miała być corocznie waloryzowana o wskaźnik inflacji. Z tego tytułu w latach 1998 - 2002 powód dokonał następujących wpłat:

w roku 1998 - 229.800 zł

w roku 1999-256.910 zł

w roku 2000-275.671,30 zł

w roku 2001 - 303.514 zł

w roku 2002 - 320.207,80 zł.

Jak wskazał Sąd I-instancji te okoliczności były między stronami bezsporne. Zdaniem Sądu Okręgowego, wobec zgłoszonego przez pozwaną zarzutu przedawnienia roszczenia, zasadne było rozważenie w pierwszej kolejności tego zarzutu. W przedmiotowej sprawie powód dochodził roszczeń, które swe źródło miały w fakcie uiszczenia przez niego w latach 1998 - 2002 zawyżonej opłaty z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. Roszczenie powoda powstało zatem najpóźniej w dniu 31 grudnia 2002 r., a zatem termin, w którym powód mógł skutecznie dochodzić zwrotu powyższych kwot minął w dniu 31 grudnia 2009 r. W związku z tym jego roszczenie uległo przedawnieniu. Orzeczenie oparto na art. 118 k.c. w zw. z art. 117 k.c.

Apelację od tego wyroku złożył powód, który zaskarżając go w całości domagał się jego zmiany i orzeczenia co do istoty sprawy poprzez uwzględnienie powództwa oraz zasądzenie na rzecz powoda kosztów procesu oraz uwzględnienia kosztów za 1 instancję. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucał:

- sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych z treścią zebranych dowodów, polegającą na przyjęciu, że powód dochodzi roszczeń za okres pomiędzy 1998 r. a 2002 r. podczas, gdy powodów dochodzi nadpłaty za rok 2002,
- naruszenie prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie tj. art. 117 k.c. i 118 k.c.

Z ostrożności procesowej zarzucał także naruszenie prawa procesowego, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy w postaci naruszenia art. 207 § 6 k.p.c. poprzez jego pominięcie i uwzględnienie podniesionego dopiero na rozprawie zarzutu przedawnienia oraz naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niedostateczne uzasadnienie zastosowania instytucji

przedawnienia oraz, względem których roszczeń ją zastosowano, a także jaką datę wymagalności dla poszczególnych przyjęto.

Pozwana domagała się oddalenia apelacji oraz zasądzenia kosztów procesu.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył co następuje:

Apelacja powoda jest zasadna i musiała odnieść skutek z następujących powodów.

Prawidłowo zarzucił skarżący, że Sąd 1-instancji błędnie przyjął, iż przedmiotem sprawy były roszczenia, które swe źródło miały w fakcie uiszczenia przez niego w latach 1998 - 2002 zawyżonej opłaty z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. Tak określone żądanie wskazuje na dochodzenie przez powoda roszczeń okresowych, tymczasem z pozwu oraz stanowiska zajętego przez pełnomocnika powoda na rozprawie w dniu 15 października 2013 r. jednoznacznie wynika, że przedmiotem roszczenia jest żądanie zwrotu całej uiszczonej w 2002 r. opłaty za przekształcenie użytkowania wieczystego gruntu w prawo własności, jako nienależnie pobranej w związku z powstałą nadpłatą z powodu wadliwej waloryzacji rocznej za 2002 r. i lata poprzednie.

Jak prawidłowo wskazał Sąd Okręgowy fakt przekształcenia prawa użytkowania wieczystego gruntu w prawo własności na rzecz powoda oraz uiszczenia przez niego opłat z tego tytułu w latach 1998 -2002 w kwotach podanych w pozwie są bezsporne. Z przedłożonych do pozwu, a nie zakwestionowanych przez pozwaną odpisów wezwania do zapłaty z dnia 5 marca 2012 r. wraz z dowodem jego nadania w urzędzie pocztowym, wniosku o zawezwanie do próby ugody z dnia 13 marca 2012 r. (data wpływu do sądu) oraz protokołu posiedzenia z dnia 31 maja 2012 r. wynika, że powód przed wytoczeniem przedmiotowego powództwa wzywał pozwaną do zwrotu (zapłaty) opłaty uiszczonej w 2002 r., a następnie podjął próbę zawarcia ugody poprzez zawezwanie do jej zawarcia wnioskiem złożonym w Sądzie Rejonowym w B.w dniu 13 marca 2012 r. Powód jako podstawę prawną swego roszczenia wskazał bezpodstawne wzbogacenie (art. 405 k.c.) lub jego kwalifikowaną formę jaką jest nienależne świadczenie (art. 410 k.c.). Przytoczne przez niego okoliczności także na taką podstawę wskazują. Wymagalność roszczenia o zwrot korzyści powstaje od chwili uzyskania wzbogacenia i od tego momentu liczy się bieg terminu przedawnienia roszczeń. Termin ten z mocy art. 118 k.c. wynosi 10 lat. Jak wynika z dołączonych do pozwu wyciągów bankowych opłata w 2002 zapłacona została w trzech częściach, w dniach 29.03.2002 r., 28.06.2002 r. i 30.09.2002 r. Zatem termin przedawnienia co do pierwszej z uiszczonych kwot upływałby 29.03.2012 r., jednak w dniu 13 marca 2012 r. powód zawezwał pozwaną przed Sąd Rejonowy w B. do zawarcia ugody. Taka czynność procesowa z mocy art. 123 k.c. prowadzi do przerwania biegu przedawnienia. Dlatego też podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia roszczenia był chybiony.

Ponieważ jak wskazał sam Sąd Okręgowy swoje postępowanie oraz rozpoznanie sprawy ograniczył do badania zasadności podniesionego zarzutu przedawnienia, który okazał się niezasadny, to tego rodzaju ograniczenie rozpoznania sprawy doprowadziło do nie rozpoznania jej istoty albowiem jedyną podstawą oddalenia przedmiotowego powództwa było uwzględnienie niezasadnego zarzutu przedawnienia. Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na mocy art. 386 § 4 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Katowicach pozostawiając mu rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.